

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Сучасні тенденції та розвиток соціально-
економічних систем»**

*в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module
«Інституційні трансформації фінансової системи в епоху
цифрової економіки: досвід ЄС для України»
(Грантова Угода № 101127532).*

29 квітня 2026 р.
м. Харків

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем»: (в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module «Інституційні трансформації фінансової системи в епоху цифрової економіки: досвід ЄС для України» (Грантова Угода № 101127532): тези доповідей, 29 травня 2026 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2026.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління, підприємництва, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, публічного управління, фінансової системи та облікових практик, а також правничих наук.

Відповідальний за випуск:

Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:

<http://www.kafepm.hneu.edu.ua/>

ЗМІСТ

<u>Секція 1. Трансформація підприємництва: інновації, стратегії та соціальні виклики</u>	15
<i>Avramenko Yehor</i>	15
DIGITAL TRANSFORMATION OF A TRADE ENTERPRISE AS AN INNOVATIVE PROJECT: ESSENCE, METHODOLOGY, AND IMPLEMENTATION PRACTICE	
<i>Бащук Ірина</i>	17
ОБЛІК ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ ЯК СТРАТЕГІЧНОГО НЕМАТЕРІАЛЬНОГО АКТИВУ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Василенко Дарина Юріївна, Іванець І.В.</i>	19
DIGITAL GOVERNANCE: ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ	
<i>Гусейнлі Шаміль Руфат</i>	22
РОЗВИТОК СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
<i>Дмітрієва Вікторія Миколаївна</i>	24
СУЧАСНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Жидик-Будько Роман Русланович</i>	26
УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	
<i>Zaslavska Yevheniia Volodymyrivna</i>	29
ORGANIZATIONAL RESILIENCE MECHANISMS FOR BUSINESS STRUCTURES IN TURBULENT ENVIRONMENTS	
<i>Заславський Володимир Ілліч</i>	31
ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-СТРУКТУР В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА	
<i>Калініченко Людмила Леонідівна, Котляр Олександра Володимирівна</i>	33
СТАРТАП-ЕКОСИСТЕМИ ЯК ДРАЙВЕР ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	
<i>Karimli Aliyar</i>	35
STRUCTURAL TRANSFORMATION OF THE ECONOMY AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF ENTERPRISE RESILIENCE	
<i>Кірієнко Катерина Віталіївна</i>	37
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ	
<i>Kirychenko Daniil</i>	39
CONTEMPORARY PRACTICES OF INVESTMENT PROJECT JUSTIFICATION	

простежуються і в міжнародних компаніях. Зокрема, Nutrien використовує predictive analytics та цифрові платформи для моніторингу ефективності діяльності, що дозволяють прогнозувати виробничі результати та адаптувати управлінські рішення до змін зовнішнього середовища.

Трансформація системи контролінгу також пов'язана зі зміною підходів до оцінювання результативності діяльності підприємства. У сучасних умовах контроль ефективності базується не лише на фінансових показниках, а й на комплексі стратегічних, операційних, інноваційних та цифрових індикаторів [4]. Це формує передумови для переходу від традиційного контролю до концепції performance management, у межах якої контролінг забезпечує безперервний моніторинг ключових показників ефективності, координацію бізнес-процесів і підтримку стратегічного розвитку підприємства.

Таким чином, розвиток системи контролінгу в умовах трансформації управління підприємством характеризується посиленням аналітичної складової, інтеграцією цифрових технологій, автоматизацією управлінських процесів та переорієнтацією на стратегічну координацію діяльності. За таких умов контролінг виступає не лише інструментом контролю, а комплексним механізмом забезпечення адаптивності, стійкості та ефективності розвитку підприємства.

Перелік використаних джерел:

1. Капліна, А. (2021). Контролінг як інструмент управління підприємством. *Економіка та суспільство*, (23). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-16>
2. Другова О. С. Взаємозв'язок контролінгу та соціальної відповідальності у системі корпоративного управління. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»* Випуск 2(116), 2025. 169-176 <https://www.puet.poltava.ua/index.php/economics/issue/archive>
3. Романюк, О. (2023). Сутність та роль контролінгу в організації: теоретичні та практичні аспекти. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (4(72)), 123–132. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-123-132>
4. Бужимська, К.О., Царук, І.М. (2021). Формування та розвиток системи контролінгу на промислових підприємствах. *Економіка, управління та адміністрування*, 1(95), 3-7. doi:10.26642/ema-2021-1(95)-3-7

УДК 338.3

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Дмітрієва Вікторія Миколаївна, здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня ННІ економіки і права, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, vd0212005@gmail.com

Сучасний етап розвитку економіки характеризується високим рівнем динамічності, невизначеністю та посиленням конкурентної боротьби як на національному, так і на міжнародному рівнях. У таких умовах ефективність діяльності підприємств стає визначальним чинником їхнього виживання, стабільного функціонування та стратегічного розвитку. Особливо актуальним це питання є для економіки України, яка функціонує в умовах трансформаційних процесів, цифровізації та впливу кризових явищ. У зв'язку з цим зростає необхідність у пошуку та впровадженні сучасних методів підвищення ефективності діяльності, які забезпечують раціональне використання ресурсів, підвищення продуктивності праці та адаптацію до змін зовнішнього середовища [1]. З огляду на актуальні типові проблеми сучасних вітчизняних підприємств, доцільно окреслити перелік напрямів і підходів до удосконалення їхньої діяльності.

Одним із ключових напрямів підвищення ефективності діяльності є цифрова трансформація підприємств. У сучасних умовах цифровізація виступає не лише інструментом автоматизації окремих процесів, а й основою для формування нових бізнес-моделей. Впровадження інформаційних систем управління ресурсами підприємства (ERP), систем управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), а також використання хмарних технологій забезпечують інтеграцію всіх функціональних підсистем підприємства в єдине інформаційне середовище [2]. Це сприяє підвищенню прозорості діяльності, зменшенню операційних витрат і прискоренню ухвалення управлінських рішень. Крім того, використання аналітики великих даних дозволяє підприємствам прогнозувати попит, оптимізувати запаси та підвищувати рівень обслуговування клієнтів.

Важливим аспектом підвищення ефективності є впровадження сучасних методів управління виробництвом і якістю. Зокрема, концепції Lean management, Six Sigma та Total Quality Management (TQM) спрямовані на системне вдосконалення бізнес-процесів, зниження витрат і підвищення якості продукції [3]. Застосування принципів ощадливого виробництва дозволяє усунути неефективні операції, скоротити час виробничого циклу та знизити витрати. У свою чергу, методологія Six Sigma орієнтована на зменшення варіативності процесів і підвищення їхньої стабільності, що сприяє досягненню високого рівня якості продукції та послуг.

Не менш значущим напрямом є інноваційна діяльність підприємств, що є ключовим фактором забезпечення довгострокової ефективності. Інновації дозволяють створювати нові продукти, удосконалювати технології виробництва та оптимізувати організаційні структури. Інвестування в науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, розвиток стартапів і впровадження сучасних технологій сприяють формуванню конкурентних переваг та забезпечують стійкий розвиток підприємств у довгостроковій перспективі [4]. У сучасних умовах інноваційна діяльність тісно пов'язана з цифровими технологіями, що значно розширює можливості їх практичного застосування.

Суттєву роль у підвищенні ефективності діяльності відіграє вдосконалення системи управління персоналом. Людський капітал є одним із найважливіших ресурсів підприємства, від ефективності використання якого значною мірою залежить результативність його діяльності [2]. Сучасні підходи до управління персоналом передбачають впровадження систем мотивації, орієнтованих на досягнення результатів, розвиток корпоративної культури, формування сприятливого соціально-психологічного клімату та безперервне навчання працівників. Особливої актуальності набувають гнучкі форми організації праці, такі як дистанційна та гібридна зайнятість, що дозволяють підприємствам підвищувати продуктивність і знижувати витрати.

Одним із ефективних шляхів підвищення результативності діяльності є реінжиніринг бізнес-процесів. Даний підхід передбачає комплексне переосмислення та радикальне перепроєктування ключових процесів підприємства з метою досягнення суттєвого покращення показників ефективності. Реінжиніринг дозволяє усунути дублювання функцій, скоротити час виконання операцій і підвищити якість обслуговування клієнтів [5]. У результаті підприємства отримують можливість більш гнучко реагувати на зміни зовнішнього середовища та підвищувати свою конкурентоспроможність.

У сучасних умовах також зростає значення управління ланцюгами постачання. Ефективна організація логістичних процесів дозволяє оптимізувати витрати, забезпечити своєчасність поставок і підвищити рівень задоволеності споживачів. Використання цифрових платформ для управління ланцюгами постачання, впровадження систем моніторингу в режимі реального часу та застосування алгоритмів оптимізації маршрутів сприяють підвищенню ефективності логістичних операцій [3]. Це особливо важливо в умовах нестабільності та порушення традиційних каналів постачання.

Окрему увагу слід приділити екологічним і енергоефективним аспектам діяльності підприємств. Впровадження ресурсозберігаючих технологій, використання відновлюваних джерел енергії та дотримання принципів сталого розвитку дозволяють не лише знизити витрати, а й підвищити конкурентоспроможність підприємств на міжнародному ринку. Орієнтація на

ESG-критерії стає важливим фактором залучення інвестицій та формування позитивного іміджу компанії.

Важливими елементами підвищення ефективності є також стратегічне планування та застосування сучасних методів аналізу. Застосування SWOT-аналізу, PEST-аналізу, бенчмаркінгу та інших аналітичних інструментів дає змогу підприємствам оцінити власні можливості, визначити конкурентні переваги та сформувавши ефективну стратегію розвитку [6]. Це сприяє підвищенню обґрунтованості управлінських рішень і забезпечує досягнення поставлених цілей.

Таким чином, проблема підвищення ефективності діяльності сучасних вітчизняних підприємств має комплексний характер і охоплює різні аспекти функціонування організації: від цифровізації та інновацій до управління персоналом і логістики. Їх одночасне та взаємоузгоджене впровадження дозволяє підприємствам адаптуватися до змін зовнішнього середовища, підвищувати продуктивність праці, оптимізувати витрати та забезпечувати стійкий розвиток. У сучасних умовах особливого значення набуває саме інтеграція різних підходів, що дає змогу досягти синергійного ефекту та підвищити загальну ефективність діяльності підприємства. Подальші дослідження у цій сфері доцільно спрямувати на аналіз практичних шляхів узгодження окреслених напрямів та розробку рекомендацій щодо їх адаптації до умов трансформаційної економіки.

Перелік використаних джерел:

1. Кравченко О. М. Цифрова трансформація підприємств в умовах сучасної економіки України. *Економіка та держава*. 2023. № 4. С. 45–49.
2. Литвиненко Н. В. Сучасні підходи до підвищення ефективності управління підприємством. *Бізнес Інформ*. 2022. № 10. С. 120–125.
3. Бойко М. І., Савчук Л. М. Інноваційні технології як фактор підвищення ефективності діяльності підприємств. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 78–83.
4. European Commission. Digital Economy and Society Index (DESI) Report, 2024. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu>
5. McKinsey & Company. The Future of Productivity: Digital Transformation and Business Efficiency, 2023. URL: <https://www.mckinsey.com>
6. Балабанова Л. В. SWOT аналіз – основа формування маркетингових стратегій. Навчальний посібник. Київ, 2023. 101 с.

УДК 658.152:355.01

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Жидик-Будько Роман Русланович, здобувач другого (магістерського) рівня, 1 рік навчання, ННІ економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця, roman.budko.27@gmail.com

Війна змінила умови функціонування підприємств в Україні, поставивши перед ними нові й жакливі виклики та загрози. Через високий рівень втрати частини активів, порушення логістичних ланцюгів, зниження платоспроможного попиту, відсутність вмотивованого людського ресурсу та загальну нестабільність економічного середовища інвестиційна діяльність стала більш ризикованою. При цьому, інвестиції залишаються необхідною умовою збереження конкурентоспроможності підприємств, відновлення виробничих процесів, модернізації потужностей та адаптації бізнесу до нових умов існування. Управління інвестиційною діяльністю підприємств в умовах воєнного стану набуває особливої актуальності, оскільки ефективне управління інвестиціями в турбулентний період стає не лише інструментом розвитку, а й важливим засобом їх збереження.